

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

لیکوال او شناند: نظر محمد مطمئن

۱۰ جولای ۲۰۱۵

د طالبانو او حکومت د سولې مخامخ خبرې: رسمي کسان له نارسمي ادرسه

د طالبانو د قطر دفتر ویاند ډاکټر نعیم وردګ نن ټکی آسیا ته ویلي چې د اسلام آباد خبرو کې د طالبانو د سیاسي دفتر کوم غړي ګډون نه درلود. دا ډول نیویارک ټایمز هم د طالبانو د قطر سیاسي دفتر د برېښنالیک په حواله لیکلي چې د اسلام آباد د سولې خبرو کې ګډونوال د مذاکراتو واک نه لري، دغه کسان د آی ایس آی له خوا یرغمل شوي، د سولې د بهیر د ښه والي پر ځای ستونزې زیاتوي.

د سولې مذاکراتو کې طالب ګډونوال

ویل کېږي د اسلام آباد خبرو کې د طالبانو د سیاسي کمیسیون پخوانی مشر مولوی عبداللطیف منصور، حاجی ابراهیم د مولوي جلال الدین حقاني ورور او د طالبانو د وخت د صحت وزیر اوسمهال د طالبانو د صحت کمیسیون مشر ملاعباس آخند برخه درلودله. مولوي عبداللطیف منصور او ملاعباس آخند د طالبانو په لیکو کې دوه پېژندل شوي نظامي او سیاسي څیړي دي، تر ډیره واک لري، د پریکړو وړتیا او صلاحیت لري. حاجي ابراهیم ته که د حقاني صاحب له خوا واک ورکول شوي وي سمه ده او که نه وي په تیر کې یې هم له افغان حکومت سره په بېلابېلو وختونو کې اړیکې لرلي وي.

د طالبانو رسمي اعلامیه

داخل د طالبانو د اعلاميې ډول تغیر موندلی، طالبانو د سولې د مذاکراتو یوه ورځ وروسته داسې اعلامیه خپره کړه چې د اسلام آباد د خبرو رد یې په واضح ډول سره نه دی کړی، بلکه که ډیر خیر شو، یو ډول یې دهمدې خبرو د طالب غړو د صلاحیت تایید کړی دی، ویلي یې دي چې طالبان د ښه پرمختګ او سمون له پاره وخت په وخت د چارواکو په صلاحیتونو کې تغیر او بدلون راولي، د ټولو داخلي او خارجي چارو مسؤلیت سیاسي دفتر لري، سیاسي دفتر واک لري چې هرچیرته او هرځای له کورنیو او بهرنیو اړخونو سره مذاکرات وکړي. دا هم امکان لري چې طالبان به خپل غړي له لاسه ورکول نه غواړي، هغه کسان چې د افغان حکومت سره یې په خبرو کې ګډون کړي، د طالبانو د مشرتابه له اجازې پرته به یې دا کار کړي وي، لکه چې تیره میاشت یې د چین په

اورمچي کي هم ناسته کړي وه، اوس به طالبانو هڅه کوي چې د وېش مخه ونيسي او په ارام سره دغه تر فشار لاندې طالب چارواکي وپوهوي چې په دغه ډول ناستو کي له کډون څخه ډډه وکړي، نو له همدې امله به يې په خپله رسمي اعلاميه کي نرمښت او تجاھل کړي وي، ولي د سياسي کميسون وياند ډاکټر نعيم دغه خبرې رد کړي دي.

د سولې مخامخ خبرې

اسلام آباد ته نږدې د مري په ښايسته ښارگوټي کي د افغان حکومت او طالبانو مخامخ د سولې خبرې چې د جولای پر اومه نيټه ۲۰۱۵ يې خبر ورکول شو، لومړی ځل و چې ولسمشر غني ددغو مخامخ خبرو هرکلی وکړ، دا ځل سپيني ماني هم د طالبانو او افغان حکومت د خبرو هرکلی وکړ.

د پاکستان صدر اعظم نواز شريف چې په ناروي کي و، ثبت شوی پېغام يې پاکستاني ټلويزون خپور کړ او ويلي يې و چې د حکومت او طالبانو تر منځ خبرې ښه پرمختگ دی.

په منظم ډول د پاکستان د بهرنيو چارو وزارت د همدې سولې خبرو اړند پرته له جزياتو ډير لږ معلومات د رسنيو په واک کي ورکول.

د پاکستان د بهرنيو چارو وروستی اعلان کي راغلي چې د دواړو لورو استازو موافقه وکړه چې خبرو ته به دوام ورکوي او له روژې وروسته به بيا خبرې کوي.

ښکاري چې د سولې مذاکراتو په دغه دوه ساعته غونډه کي به هغو طالبانو چې د سياسي کميسون غړيتوب نه لري، ولي واک او صلاحيت به ورکول شوي وي د افغان حکومت استازو ته به يې خپل شرايط او غوښتنې مخامخ ويلي وي.

له مودې راهيسې پر طالبانو بېلابېل فشارونه و چې خپل دريځ مخامخ افغان حکومت سره شريک کړي، تر ټولو زيات فشار د پاکستان هيواد و چې ددوی منځگړيتوب ومني او له افغان حکومت سره مخامخ خبرو ته کښيني، دا ډول د امريکا فشار داو چې طالبانو بايد مخامخ طالبانو سره خبرو ته کښيني.

له دې سره هغه هيوادونه چې طالبانو سره يې د سولې اړوند په اړيکو کي پرمختگ درلود چې قطر، چين، ناروي، جاپان، ايران او ترکيه يادولای شو، دهغوی غوښتنه به هم داوه چې يوځل طالبان خپل ځيني شرايط افغان حکومت ته مخامخ وړاندي کړي، تر څو نړيوال او د سولې اړوند ښېدلې هيوادونه پوه شي چې افغان حکومت د طالبانو شرايطو منلو ته چمتو دی که نه؟ او لوی موانع د سولې په مخ کي کوم دي.

هغو افغانانو چې له طالبانو سره يې په دوحه، ناروي او دوبي کي کتلي و، تر ډيره معلوميري د هغوی غوښتنه هم داوه چې طالبان بايد خپلي غوښتنې له افغان ولس او مخامخ افغان دولت او نړيوالو سره شريکي کړي.

داډول د طالبانو په ليکو کي هم ځيني داسي کسان و چې طالبانو څخه يې غوښتنه درلودله چې افغان حکومت ته مخامخ خپلي غوښتنې وړاندي کړي، او حکومت و ازمويي چې د طالبانو دې غوښتنې ته چې بهرنيان دي له افغانستان څخه ووځي کوم ډول ځواب ويلای شي.

که طالبانو افغان حکومت ته خپل پخواني شرايط وړاندي کړي وي چې د بهرنيانو وتل، د طالب مشرانو نومونه له تورلست څخه ايستل، پر طالب مشرانو د اعلان شو جوايزو لغو کول، د قطر دفتر په رسميت پېژندل، د سولې له پاره رښتوني هڅې او يو داسي حکومت باندې هوکړه چې ټولو افغانانو ته دمنلو وړ وي.

په کور دننه د حکومت خپلمنځي اختلافاتو ته په کتلو سره ښکاري چې دغه ډول د طالبانو غوښتنې به د افغان حکومت تر واک پورته وي، او افغان حکومت به ونه شي کولای چې د طالبانو غوښتنو ته مثبت او پر وخت ځواب وويي.

داچې داخل د سولې خبرو کې د امریکا او چین استازو گډون درلود، یوه بڼه پرمختګ دي، مور ډیر ځله ویلي چې د سولې د خبرو د پرمختګ ضمانت دي لوي هیوادونه وکړي، اوس به معلوم شي چې د طالبانو غوښتنو ته به افغان حکومت او امریکا څه ډول ځواب ووايي.

د سولې ددغه تازه مذاکراتو څخه د پخواني ولسمشر کرزي مشروط ملاتړ هم رسنیو را اخستي دی.

طالبان په خپله خوښه که د فشار او مجبوریت له مخې خبرو ته کیناستل

پوښتنه داده که طالبان پرته له فشار څخه د زړه له کومې خبرو ته حاضر شوي وي، پاکستان هم پکې مثبت رول لوبولی وي، بیا په کار وه چې اسلام آباد کې د سولې مذاکراتو ته د طالبانود سیاسي دفتر (قطر دفتر) ځینې غړي راغلي وای، په خبرو کې یې مخامخ برخه اخستي وای، ځکه طالبانو خو په وارو وارو ویلي چې د سولې مذاکراتو واک او صلاحیت یواځې د دوی د سیاسي کمیسیون (قطر دفتر) سره دی.

که چیرته پاکستان د طالب مشرانو په خوښه مذاکراتو ته زمینه برابره کړي وي، په کار ده چې طالبان د سولې مذاکراتو کې خپل گډون ومني، واضح داخبره دوی نه ده منلي، دغسې یو گونگ او مجهول حالت تشویشونه نور هم زیاتوی، په داسې حال کې چې په اوس وخت کې هر څه ډیر ژر روښانه کيږي، رسنی او سرچینې دومره زیاتې دي چې خبرې پټې نه پاتې کيږي، خو د اسلام آباد خبرې لا هم گونگي دي.

د افغان حکومت او طالبانو ترمنځ مذاکراتو اړوند سرچینې کرده پاکستانی رسنی دي، هر څه د پاکستانی چینلونو څخه راوځي، افغان حکومت، طالبان، امریکا او چین په دې اړه وضاحت نه کوي.

ددغسې مهمو ناستو او غونډو اړوند چې پوره ۱۴ کلونه وروسته افغان حکومت او طالبان د سولې مخامخ خبرو ته کیني په کار وه چې ابتدایي کارونه یې د نړیوالو او یا خو سپمپیزو اصولو مطابق سرته رسیدلي وای، ولي دومره ژر هرڅه په عجله د یو تقریح په ډول تر سره شول، هغه هم د مری په تقریحې ښارگوټي کې.

په کار وه چې افغان حکومت، طالبانو دا ډول د پاکستان د بهرنیو چارو وزارت د مخامخ مذاکراتو اړوند اعلامیې د یو بل د باور په موخه خپرې کړي وای، د سفرونو دقیق نیټه مخکې له مخکې اعلان شوې وای، د پاکستان د بهرنیو چارو وزارت یې رسمي کوربه توب اعلان کړی وای، لکه چې تیره میاشت د ناروي هیواد د بهرنیو چارو وزارت د طالبانو رسمي کوربه توب کاو.

ددغسې مخامخ خبرو له پاره دا اړینه وه چې ایران، سعودي عربستان، قطر، امارات، ترکیه، هند، دمنځنی آسیا هیوادونه او حتی روسیه په اعتماد کې واخستل شي.

ښکاري چې یواځې استخباراتي لوبه ده، پاکستان غواړي چې افغان حکومت او نړیوال وغولوي، پر طالبانو به یې فشار راوړی وی، چې هسې یو عادی ناسته دي ځینې تیب پورې طالبان له افغان حکومت سره وکړي.

آیا پاکستان د سولې اړوند خبرو کې رښتونی دی؟

که پاکستان د سولې خبرو کې رښتونی وي بیا نو ویلای شو چې د اسلام آباد د سولې لنډ او پڅ مذاکرات یو بڼه پرمختګ دی، ولي که د پاکستان هڅه یواځې داوې چې افغان حکومت او نړیوالو ته وښيي چې طالبان خبرو ته کینولی شي او له طالبانو سره په پټه توافق شوی وي چې درانه شرطونه د سولې مذاکراتو کې وړاندې کړي هغه چې د افغان حکومت له واکه نه کيږي، بیا نو ویلای شو چې دا به هم د پاکستان د تیرې یوې لسیزې د سولې اړوند مذاکراتو د تگلاري برخه او نوي بڼه وي.

په اسلام آباد کې د جولای د اومي مذاکراتو څخه به پاکستان ډیره گټه پورته کړي، اوس به اړ نه وي چې افغان حکومت ته د طالبانو د سولې ميز ته راکښ کولو کې سپیناوی وکړي، عملا يې دا کار وکړ، زیان به يې ډیر زیات طالبانو ته ورسیري، هغوی چې هر وخت يې د پاکستان په منځگړیتوب له افغان حکومت سره د خبرو کولو رد او ډډه کوله.

طالبانو د سولې د مخامخ خبرو چمتوالی نیوی

زه باوري يم طالبان د سولې خبرې کوي، ولي د هغوی د مشر ملامحمد عمر مجاهد اجازي ته گوري، تر اوسه هغه ورته د افغان حکومت سره د مخامخ خبرو کولو اجازه نه ده کړي، بیا څه ډول باور وکړو چې د اسلام آباد ناسته به د طالبانو په خوښه د افغان حکومت سره د سولې مذاکرات و؟

کله که د طالبانو مشر ملامحمد عمر د طالبانو سیاسي کمیسیون ته د افغان حکومت سره د مخامخ خبرو اجازه وکړي، بیا به د طالبانو سیاسي کمیسیون اړ وي چې د سولې د مذاکراتو اړوند یو واضح او روښانه میکانزم او تگلاره ولري. افغان ولس به د افغان حکومت سره د سولې مذاکراتو باندې هغه وخت باور ولري چې د طالبانو د سیاسي کمیسیون (قطر دفتر) غړي د سولې مذاکراتو کې مخامخ گډون ولري، دا خبره طالبانو نږدې په خپله هر اعلامیه کې کړی چې د خبرو واک د طالبانو له سیاسي کمیسیون سره دی، کله چې د خبرو جریان او مذاکرات د سیاسي دفتر له خوا رسماً رد کيږي، بیا هم شک دی چې د اسلام آباد خبرو کې چل او فریب نه وي.

موږ پر دې هم پوهیږو او په خپلو لیکنو، ټلويزوني او راډیويي بحثونو او مرکو کې مو ولي چې د دوحې (پگواش غونډه)، د ناروي او دوبي ناستې په کرار کرار بالاخره د طالبانو او افغان حکومت تر منځ مخامخ خبرو ته لاره هواروي، او یو وخت به دغه دواړه لوري مخامخ خبرو ته کيږي.

زما د معلوماتو له مخې طالبانو غوښتل چې نوی افغان حکومت سره خبرې وکړي، د امریکا سره امنیتي تړون او د پاکستان مداخلت دغه پروسه دادی نږدې ۹ میاشتې ځنډی کړه.

حکمت کرزي د طالبانو د قطر دفتر له استازو سره د اشرف غني د حکومت له جوړیدو مخکې هم لیدنه کړې وه، د هغوی سره يې شناخت پیداشوی و، د حشمت کرزي د مرگ اړوند يې د طالبانو سره خبرې کړي وي، کوم چې طالبانو يې بیا وروسته وختونو کې د ده د ورور په مرگ کې لاس لرل رد کړي و.

دا ډول حکمت کرزي د ناروي کانفرانس کې هم گډون درلود، په دغسې نړیوالو کانفرانسونو کې ډیر ځله زمينه برابریږي چې شکېل اړخونه یو بل سره وگوري، ددې امکان نه شي رد کیدای چې حکمت کرزي به د طالبانو له پلاوي سره په ناروي کې کتلي وي، او د سولې اړوند به يې ځینې غیر رسمي خبرې کړي وي.

داخل چې د نورو لوړ پوړو افغان چارواکو پر ځای حکمت کرزي د سولې اړوند مذاکراتو کې گډون وکړ، دوه لاملونه به يې و، لومړی دا چې د قطر دفتر کسان پېژني، وگورئ چې طالب گډونوال استازیتوب کولای شي که نه، آیا په غونډه کې طالب گډونوال د قطر دفتر غړي دي که نه؟

بل دا چې د طالبانو د ټیټې کچې کسانو په ناسته کې گډون درلود، افغان حکومت هم نسبتاً د ټیټې کچې کسان غونډې ته واستول.

موږ هیله لرو چې د طالبانو سیاسي کمیسیون او افغان حکومت ټولي د سولې اړوند پټې خبرې په خپل وخت سره د افغان ولس سره شریکې کړي، او دواړه لوري هڅه وکړي چې د استخباراتي جگړې قرباني نه شي، بلکه سولې ته د رسیدو له پاره اساسي لارو چارو باندې غور او فکر وکړي.

طالبانو هڅه کوله چې په نږدې کال یو نیم کال کې د سولې مخامخ خبرو ته زمینه برابره شي، لومړی د خلکو او طالب جنګیالیو ذهنونه د مخامخ خبرو له پاره آماده او بیا مستقیم د سولې مذاکرات له افغان حکومت سره پیل شي. پاکستان له وخت نه په ګټې اخیستو بیره وکړه د طالبانو دغه پلان یې بیا له خنډ او خنډ سره مخ کړ، دا ډول افغان حکومت هم پر خپلو لور پورو کسانو بې باوره شوی وه هغوی چې په پټه او بڼکاره یې له طالبانو سره اړیکې نیولې او ناستې یې کولې، همدا لامل به و چې دومره په بیره او ناسنجیده مخامخ ناسته پرته له مقدمې د پاکستان په وساطت اسلام آباد کې په بیرني او غیرتخنیکي ډول جوړه شوه.

د معلوماتو له مخې د پاکستان او طالبانودقطر دفتر د غړو ترمنځ فاصله ورځ په ورځ مخ په زیاتیدو ده، په ټوله کې پر طالبانود پاکستان فشار ډیری طالبان له پاکستان څخه ایستلو او لیرې کولو ته اړ کړي، ویل کیږي طالبانو پاکستان ته ویلي چې نور به د پاکستان په خاوره کې پاتې نه وي، له دې هیواده به وځي، او اړ نه دي چې د پاکستان فشار او خبره ومني

افغان حکومت باید د سولې اړوند د حکومت دننه خپلمنځي ستونزې حل کړي

په کار ده چې افغان حکومت په کور دننه د سولې اړوند خپلمنځي ستونزې د پخواني ولسمشر کرزي له ډلې، اجرايوي رئیس عبدالله عبدالله په ټوله کې د شمال ټلوالې، د اجرايوي رئیس له معاون محقق او د ولسمشر لومړي مرستیال دوستم سره حل او د سولې اړوند د بېلابېلو نظرونو پرځای یو روښانه تگلاره او یو نظر ولري.